

หันมาหาการรักษาตนเอง

หมอชาวบ้าน

อ่านง่าย เข้าใจง่าย

ฉบับที่ ๕1๓๖

ปีที่ ๔๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ISSN ๑77-03๖๕๒๕๐๐-๕

9 770125 225008

60 บาท

ทฤษฎีปัญญาธาตุ

ความเชื่อมโยงแบบองค์รวม

(แพทย์แผนจีน)

มูลเหตุมาแต่ชาติสัมพันธ์ตระกูล

(หมอไทย)

กลัวไต่พัง

ไม่กินยาลดความดัน

โรคตาแห้ง

ภาวะขาดน้ำตามากหล่อเลี้ยง

โศก/แค้น

หัวใจหยุด/วายทันที

โรคเบาจัด

ไม่ได้เกี่ยวกับการกินอาหารจัด

ปณิธาน
๓ ประการ
ของ
ท่านพุทธทาส

(คุยกับผู้อ่าน)

๑๔ ปรับพฤติกรรมป้องกัน
หลอดเลือดแข็ง ตับ ตัน
คนไข้หัวใจระ คุณหมอศรีรัก

๓๐ การถ่ายพยาธิ
ด้วยสมุนไพร
เพ็ชรปิ่นยา

๓๖ โคนคนเช่าบ้าน
ไม่จ่ายค่าเช่าทำใจดี
กฎทนายใกล้ตัว

๓๘ คุณจิบ...โรง-
พยาบาลนมโต
คลินิกจิตแพทย์

ในปัจจุบันทางวิทยาศาสตร์
รู้ว่า ถ้าปราศสำหรับรู้
อะไรซัก ๆ กัน
มันจะหยุดรับรู้
ทำให้จิตนิ่ง (สมาธิ)
(บนเส้นทางชีวิต)

ที่มาภาพ : orawanpat@123rf.com

แอลกอฮอล์ ศิริบัญชา

ฝาสีทอง ฉลากสีเหลืองแดง

สำหรับฆ่าเชื้อโรค ทำความสะอาดแผล

ตัวยาไอโซโพรพิลแอลกอฮอล์

ขท. 1038/62

ด่วน!!

สมัคร/ต่ออายุสมาชิก นิตยสารหมอชาวบ้านล่วงหน้า

ตั้งแต่วันนี้ ถึง ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖

รับ

- สิทธิพิเศษ ก่อนปรับราคาครั้งใหม่ ในอัตราเดิม :-
  - สมาชิก ๑ ปี ๑๒ ฉบับ ราคา ๗๒๐ บาท
  - สมาชิก ๒ ปี ๒๔ ฉบับ ราคา ๑,๔๔๐ บาท
  - สมาชิกอุปถัมภ์ ๑ ปี ๑ แห่ง ๑๒ ฉบับ ๖๕๐ บาท
- ฟรี ค่าจัดส่งนิตยสารหมอชาวบ้าน ตลอดระยะเวลาการเป็นสมาชิก (จัดส่งแบบสิ่งตีพิมพ์)
- เลือกรับหนังสือแถม ๑ รายการ ฟรี
- รับสิทธิ์ในการสั่งซื้อหนังสือของสำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน ลดทันที ๒๐% จากราคาปก
- บริการตอบปัญหาสุขภาพ (ตอบเป็นการส่วนตัว)

Line Official ID : @mcbbook

Line ID : thaihealthbook.com

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

ฝ่ายสมาชิกสัมพันธ์ โทรศัพท์ ๐-๒๒๗๘-๕๕๓๓ ต่อ ๑๑๓ หรือ ๐๘-๖๙๙๒-๐๘๗๕

Line ID : thaihealthbook.com หรือ Line Official ID : @mcbbook

ปณิธาน ๓ ประการ

ที่มาภาพ :
● koya79@123rf.com
● <https://www.pinterest.com/pin/489696159451929963/>
● <https://www.wikiwand.com/th/ศาสนาเซน>

กุมภาพันธ์ เดือนแห่งความรัก ขอให้ท่านผู้อ่านทุกท่านได้รับความรักที่เข้มข้นอยู่ทั่วจักรวาล เป็นความรักสากล

ศาสนาทุกศาสนา คือ ความรักสากล

ศาสดาของทุกศาสนา เป็นองค์ผู้เข้าถึงความจริงสูงสุด คือ ธรรมชาติเหนือตัวตน จึงบริบูรณ์ด้วยความปิติสุขอันลึกล้ำและความเมตตาหรือความรัก

แต่เนื่องจากศาสนาทุกศาสนาเกิดขึ้นในช่วงที่มนุษย์มีสัญชาตญาณเผ่าพันธุ์ (tribal instinct) สูง อีกทั้งสาวกที่เข้าไม่ถึงธรรม ได้แปลความผิด

ทำให้เกิดกระפי้นเข้าปกคลุมแก่นของความจริง ชูดึงศาสนาให้เล็ก แยกส่วน และปรากฏแต่กระפי้น

ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างศาสนา แม้กระทั่งสงครามระหว่างศาสนา

นิตยสารหมอชาวบ้าน
ดำเนินงานโดยมิได้มุ่งหวัง
กำไรทางการค้า
คณะบรรณาธิการ
และผู้เขียนทุกท่าน
ช่วยกันทำเป็นวิทยาทาน
โดยมิได้รับค่าตอบแทน
ใดๆ ทั้งสิ้น เพราะมี
จุดมุ่งหมายร่วมกัน
ที่จะถ่ายทอดวิทยาการ
ไปสู่ประชาชนในภูมิภาคที่
รายได้หลังหักค่า
ใช้จ่ายและเสียภาษี
นำไปใช้ในกิจกรรม
สาธารณประโยชน์ต่างๆ

ของท่านพุทธทาส

เมื่อใด มนุษย์ค้นพบใหม่ว่า แท้ที่จริง **ความจริงสูงสุดที่ศาสดาของศาสนาต่างๆ ค้นพบ เป็นเรื่องเดียวกัน**

เมื่อนั้น ความรักสากลจะหลั่งไหลทั่วโลก เกิดเป็น มหาสมุทรแห่งความรัก ที่ซึ่มซ่านอยู่ในทุกตัวตนของ มนุษยชาติ

ท่านพุทธทาสผู้เห็นการณ์ไกลได้มอบปณิธานไว้ ให้ ๓ ประการ คือ

๑. ขอให้ศาสนิกของทุกศาสนา เข้าถึงหัวใจของศาสนาของตน
๒. ขอให้มีความร่วมมือระหว่างศาสนา
๓. ขอช่วยให้มนุษย์ถอนตัวจากวัตถุนิยม

บัดนี้ อารยธรรมวัตถุนิยม บริโภคนิยม ได้พามนุษยชาติมาถึงทางตันแล้ว ไม่สามารถไปต่อไปบนเส้นทางเดิม โดยไม่วิกฤตสุด ๆ ในทุกมิติ

จึงมาถึงจุดพลิกผัน (tipping point) กระดานหกจะต้องพลิกไปสู่อีกด้านหนึ่ง นั่นคือ ปณิธาน ๓ ประการของท่านอาจารย์พุทธทาส

วิทยาศาสตร์ใหม่กำลังเข้ามาเชื่อมโยงกับศาสนา โดยค้นพบว่า

ความจริงสูงสุด หรือบรมสัจจะ คืออะไร

ขอให้วันวาเลนไทน์และวันมาฆบูชาในปีนี้ ขยายจิตเล็กที่ติดอยู่ในตัวตน เป็นจิตใหญ่

โดยเชื่อมโยงกับความจริงเหนือตัวตน ที่กว้างใหญ่ไพศาล ไม่มีที่สิ้นสุด

บรรลุลิสรภาพ ปิติสุข ไมตรีจิตอันไพศาล และประสบความงามอันล้นหลามในทุกสิ่ง

ประเวศ วะสี

สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน บจก.

36/6 ซอยประดิพัทธ์ 10 ถนนประดิพัทธ์
แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2278 5533, 0 2278 1616
โทรสาร 0 2271 1806, 0 2271 0170

บรรณาธิการนิตยสารหมอชาวบ้าน

โทร. 0 2278 5533, 0 2278 1616
โทรสาร 0 2271 1806, 0 2271 0170
E-mail : productMCB@hotmail.com
www.thaihealthbook.com

เจ้าของ : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน บจก.

บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา : ศ.นพ.ประเวศ วะสี

บรรณาธิการอำนวยการ : ศ.นพ.สันต์ หัตถ์วีรัตน์

บรรณาธิการบริหาร : รศ.นพ.สุรเกียรติ์ อาชานานุภาพ

คณะบรรณาธิการ

กวี คงภักดีพงษ์
ศ.นพ.เกษียร ภัทธานนท์
คมสัน ทินกร ณ อยุธยา
รศ.นวลอนงค์ ชัยปิยะพร
ผศ.เนตรนภา ชุมทอง
นพ.ประพจน์ เมตราภาค
ดร.ภก.ยงค์ศักดิ์ ต้นติปิฎก
วีรพงษ์ เกรียงสินยศ
ศิริพร โกสุม
ผศ.นพ.สมเกียรติ แสงวัฒนาโรจน์
ภกญ.ดร.สุภาภรณ์ ปิติพร
นพ.สุรชัย ปัญญาฤทธิพงษ์
สุรินทร์ กิจนิตย์ชีว์
รศ.นพ.อดิศักดิ์ ผลิตผลกรรมการพิมพ์
พล.ท.พ.อำนาจ บาลี

ประสานงาน : นิถุมล ลิ้มปิโรตพงษ์
ลัดดาวัลย์ แสงเสนาะ

ศิลปกรรม : อติศร จินดาอนันต์ยศ
สุธาทิพย์ รักพิช

โฆษณา : เอกชัย ศิลลาอาสน์

บัญชี/การเงิน : นงนุช จินดาอนันต์ยศ

จัดจำหน่าย : บริษัท เพ็ญบุญจัดจำหน่าย จำกัด
โทร. 0 2278 0709-12

พิมพ์ที่ : พิมพ์ดี บจก.

ข้อความโฆษณาใดๆ ที่ตีพิมพ์
ในนิตยสารหมอชาวบ้านเป็นไป
ตามเงื่อนไขทางธุรกิจการค้า
คณะบรรณาธิการไม่จำเป็นต้อง
เห็นด้วยเสมอไป

คุยกับผู้อ่าน

๐๒

ปณิธาน ๓ ประการของท่านพุทธทาส

บอกเล่าเก้าสิบ

๐๖

การจัดการด้วยหัวใจของความเป็น
มนุษย์ : ความสัมพันธ์แนวใหม่ระหว่าง
คนกับคน

เรื่องเด่น

๑๐

“เค็ก/แคร์ก” หัวใจหยุด/วายทันที

ฉบับนี้หัวเราะ: คุณหมอที่รัก

๑๔

ปรับพฤติกรรมป้องกันหลอดเลือด
แข็ง ตีบ ตัน

ถนนสุขภาพ

๑๙

“ไปลิโอ” คินซีฟ?

แพทย์แพนจัน

๒๒๒

ทฤษฎีปัญญาธาตุ

๕๖

สุขภาพดีวิถีหมอไทย

๒๔๘

มูลเหตุมาแต่ชาติสัมพันธ

พืชเป็นยา

๓๐

การถ่ายพยาธิด้วยสมุนไพร

มุมมองของดวงตา

๓๕

โรคตาแห้ง

ก้าวทันสุขภาพ

๔๒๓

แปดปัจจัยจำเป็นของชีวิต :

๑. อ้วน น้ำหนักเกินสู “อ้วนที่มีพุง”

สิ่งละอันพันละน้อย

๔๕

รู้ว่าดี ทำทันทีไม่รีรอ

ตุนังหาความหมาย

๔๖

อาละดินที่ไม่ได้ไต่อยากได้พรวิเศษ

ต้นไม้ ใบหญ้า

๕๐

ป็นไฉนกัน

โยคะศาสตร์

๕๓

โยคะร่วมสมัย (ตอนที่ ๒)

สุขภาพต้องรู้

๕๖

กลัวไต่พัง : ไม่กินยาลดความดัน

เกร็ดเล็กเกร็ดน้อย

๖๑

สุขภาพจิตดีไม่มีขาย

แต่ประเมินได้ง่าย ๆ ผ่าน

Mental Health Check Up

๒๘

ชีวิต-งาน-stress ๖๔

เริ่มต้นดูแลตัวเองในวัย ๔๐+ ยังไม่สาย

ภูมิปัญญาสุขภาพ ๖๗

ยาสีฟันสมุนไพร

โรคน่ารู้ ๖๙

โรคเบาจัด

ไม่ได้เกี่ยวกับกรรกินอาหารจัด

บนเส้นทางชีวิต ๓๒๓

พุทธวิธี (ลัดตรง) สร้างสุข

(ที่นี่และเดี๋ยวนี้) : ๕ สติปัญญา ๔

กฎหมายใกล้ตัว ๓๖

โดนคนเช่าไม่จ่ายค่าเช่าทำไงดี

คลินิกจิตแพทย์ ๓๘

คุณจีบ...โรงพยาบาลนมโต

พลังชีวิต ๘๐

พลังอำนาจของจิตใต้สำนึก

สมาชิกหมอชาวบ้านสัมพันธ์ ๘๒**โครงการสนับสนุน****นิตยสารหมอชาวบ้าน** ๘๔

๕๐

ขอเชิญชวนสมัครสมาชิก นิตยสารหมอชาวบ้าน

 สมาชิกใหม่ วันที่สมัคร..... เริ่มตั้งแต่เดือน..... ต่ออายุสมาชิก ชื่อ-นามสกุล.....

(จัดส่งที่อยู่เดิม ไม่ต้องกรอกข้อมูลด้านล่าง)

มีความประสงค์ขอรับเป็นสมาชิคนิตยสารหมอชาวบ้าน

 สมาชิก 1 ปี 12 ฉบับ ราคา 720 บาท**สิทธิพิเศษ** สมาชิกจะได้รับส่วนลด **15%**

เมื่อซื้อหนังสือของ สนพ. หมอชาวบ้าน

 สมาชิกอุปถัมภ์ 1 ปี 12 ฉบับ ราคา 650 บาทบริจาคให้ วัด โรงเรียน เรือนจำ อื่นๆ .....

(หรือให้จัดทำให้)

ข้อมูลที่อยู่จัดส่งหรือออกใบเสร็จ

ชื่อ-นามสกุล / หน่วยงาน / บริษัท .....

ที่อยู่..... หมู่ที่..... หมู่บ้าน.....

ซอย..... ถนน.....

แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์ / มือถือ .....

ข้อมูลส่วนบุคคล อายุ.....ปี อาชีพ.....

ชำระค่าสมัครโดย

 ผ่านธนาคาร ชื่อบัญชี สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน ธนาคารกสิกรไทย เลขที่บัญชี 016-2-57832-4 สาขานนทบุรี ธนาคารไทยพาณิชย์ เลขที่บัญชี 026-2-25837-6 สาขารามาริบัติ ธนาคารกรุงไทย เลขที่บัญชี 034-1-77787-0 สาขาประดิพัทธ์ ธนาคารดี ส่งจ่ายในนาม สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน ปณ.ประดิพัทธ์****โปรดติดต่อแจ้งการชำระเงิน กลับมายังสำนักพิมพ์ฯ ทุกครั้ง****

ช่องทางการส่งใบสมัครและหลักฐานการโอนเงิน

กรอกใบสมัครและถ่ายรูปใบสมัครแล้วส่งกลับมาที่ (เลือกที่ท่านสะดวกเพียง 1 ช่องทาง)

1. ส่งทาง Line ID : thaihealthbook.com หรือ Line OA ID : @mcbbook

2. ส่งทางโทรสาร 0-2271-1806, 0-2271-0170

3. ส่งทางไปรษณีย์มาที่ บริษัท สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน จำกัด

36/6 ถ.ประดิพัทธ์ ซ.10 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0-2278-5533, 0-2278-1616, 08-6992-0875

www.thaihealthbook.com

PromptPay

บริษัท สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน จำกัด

Biller ID : 010502800519101

Line ID : thaihealthbook.com

Line Official ID : @mcbbook

การจัดการด้วยหัวใจ ของความเป็นมนุษย์ :

นับวันมีการพูดกันกว้างขวางยิ่งขึ้นถึงแนวโน้มใหม่ในการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน ซึ่งเปลี่ยนจากความสัมพันธ์แบบแนวตั้งที่มุ่งใช้อำนาจสั่งการ มาเป็นแบบแนวราบที่มุ่งเน้นความสัมพันธ์เชิงมนุษยธรรม อันปรากฏอยู่ในวงการต่าง ๆ

ที่เราคุ้นเคยกันในวงการแพทย์ ก็คือ **การดูแลผู้ป่วยด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ (humanized health care)** อันหมายถึง ความสัมพันธ์แนวใหม่ระหว่างแพทย์ (ผู้ให้บริการ) กับผู้ป่วย (ผู้รับบริการ) โดยแพทย์รู้จัก “รักษาคน” ควบคู่กับ “รักษาไข้” และแก้ปัญหาของผู้ป่วยอย่างรอบด้าน

ทั้งนี้แพทย์จะต้องคำนึงถึงมิติทางจิตใจและสังคมของผู้ป่วยควบคู่กับมิติทางกาย มีการสื่อสารที่ดี สำนวณและเข้าใจมุมมองและบริบทของผู้ป่วย มีความสัมพันธ์แบบรู้จักกัน (communion relationship) ให้ข้อมูลและการบริการแนะแนว ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลปัญหาทุกด้านของผู้ป่วย

ที่มาภาพ :

- tnatalimis@123rf.com
- jomkwan7@123rf.com
- rawpixel@123rf.com
- archnoi1@123rf.com
- intmpphoto@123rf.com

ความสัมพันธ์แนวใหม่ ระหว่างคนกับคน

แนวคิด “การดูแลผู้ป่วยด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์” นี้ เป็นการนำหลักการของแนวคิด “การจัดการด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ (humanistic management)” มาปรับใช้ ซึ่งเน้นการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่าง “ผู้มีอำนาจ” (เช่น แพทย์ พ่อแม่ ครู เจ้านาย ผู้คุม) กับ “ผู้ที่ถูกใช้อำนาจ” (เช่น ผู้ป่วย ลูก ลูกศิษย์ ลูกน้อง ผู้ต้องขัง) บนหลักการสำคัญ ๓ ข้อดังนี้

๑. การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น รวมทั้ง “ผู้ที่ถูกใช้อำนาจ”
๒. การส่งเสริมการพูดคุยแบบสานเสวนา (dialogue) และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) รวมทั้ง “ผู้ที่ถูกใช้อำนาจ”
๓. การตัดสินใจกระทำการบนหลักจริยธรรม (ethic) และเพื่อความดีงามของทุกฝ่าย

แนวคิดนี้มุ่งได้ทั้ง “(ผล) งาน” และ “(ใจ) คน” มิใช่ใช้อำนาจสั่งการให้ได้แต่ “งาน” ไม่ใส่ใจ “คน”

ส่งเสริมการพูดคุย
แบบสานเสวนา

“

‘รักษาคน’ ควบคู่กับ ‘รักษาใจ’ และแก้ปัญหาของผู้ป่วยอย่างรอบด้าน

”

มีตัวอย่างมากมายที่แสดงให้เห็นว่า

- เมื่อแพทย์และบุคลากรสาธารณสุขใช้ “ใจ” และหลักการดังกล่าวมาดูแลช่วยเหลือผู้ป่วย ก็จะมีผลลัพธ์ของการบำบัดรักษาที่ดี ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดี และจัดการตนเองได้ดีขึ้น แม้แต่ผู้ป่วยที่มีความพิการทางกายหรือทางจิต ผู้ป่วยติดเตียง และผู้ป่วยระยะท้าย ที่เคยถูกทอดทิ้งและอยู่อย่างไร้ศักดิ์ศรีมาก่อน